

Materiál na rokovanie
Komisie dopravy a
informačných systémov
pri Mestskom zastupiteľstve
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa **09. 11. 2015**

Návrh riešenia problematiky grafity v hlavnom meste SR Bratislave

Predkladateľ:

MUDr. Iveta Plšeková
námestníčka primátora

Materiál obsahuje:

1. Návrh riešenia problematiky grafity v Bratislave

Zodpovedný:

MUDr. Iveta Plšeková
námestníčka primátora

Spracovateľ:

MUDr. Iveta Plšeková
námestníčka primátora

Návrh uznesenia

Komisia dopravy a informačných systémov

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu po prerokovaní materiálu

zobrať na vedomie

program riešenia problematiky grafity na území hlavného mesta SR Bratislavy

Dôvodová správa

Grafity sú problémom posledných desaťročí vo všetkých väčších mestách. Na jednej strane hľadajú sprejeri plochy, kde by sa realizovali, na druhej strane najmä deti vo veku od 12 rokov aplikujú tzv. tagy na rôzne miesta, aj na historické budovy, múry, mosty a pod. Často ide o deti, ktoré si takto vybijajú svoju frustráciu a chcú sa v svojej komunite ukázať, že niečo sú, niečo dokážu. Je to istým spôsobom pre nich adrenalín.

Okrem fasád domov zasahujú grafity železničné a autobusové stanice, zastávky, podchody. Škody spôsobené sprejermi kvôli nákladom na ich odstraňovanie rastú a nesie ich majiteľ poškodeného objektu alebo veci.

Preto sa mesto Bratislava rozhodlo vypracovať komplexný návrh riešenia problematiky grafity v spolupráci s partnermi.

Cieľ

- v čo najväčšej miere odstrániť grafity a zrevitalizovať poškodené plochy v Bratislave
- vyčleniť plochy pre legálne grafity a edukovať mládež, aby realizovala grafity na vyhradených plochách.
- aktívna spolupráca s mestskými časťami, orgánmi štátnej správy a s vlastníkmi domov na projekte odstraňovania grafity v meste.

Návrh riešenia problematiky grafity v Bratislave

Zainteresované orgány:

1. Hlavné mesto a mestské časti – samospráva
2. Mestská polícia
3. Štátna polícia
4. Predajne materiálu pre grafity
5. Aktivisti a verejnosť

Úlohy jednotlivých partnerov:

1. **Samospráva** (mesto, mestské časti) :
 - a) **Mesto sa postará o svoje budovy, dáva príklad majiteľom ostatných budov. Mali by tak postupovať aj mestské časti.**
 - **vytipuje** svoje objekty, ktoré chce ochrániť pred sprejerami. Ide hlavne o historické budovy v centre mesta, národné kultúrne pamiatky, základné umelecké školy a centrá voľného času v majetku mesta.
 - **Vyčlenenie položky** v rozpočte na rok 2016 za účelom odstránenia grafity na budovách patriacich mestu Bratislava
 - **Odstránenie grafity** na mestských budovách a natretie antigrafitovými nátermi.
 - **Mesto zakúpi prístroj** na odstraňovanie grafity pre svoje budovy, ale zároveň ho bude poskytovať záujemcom za náklady. Termín :október 2016
 - miesta znečistené grafity sú aj podchody, preto mesto prenajme podchody subjektom, ktoré tu môžu podnikat' a zároveň budú mať za úlohu starať sa

o podchody. Na neprenajatých podchodoch mesto vysúťaží firmy, za účelom čistenia podchodov vrátane odstraňovania grafitov.

- b) **Grant** : Mesto bude pokračovať v udeľovaní príspevkov na odstraňovanie grafitov pre fyzické a právnické osoby v Bratislave v intenciách schváleného rozpočtu mesta . Zefektívnenie procesu pridelenia. Ponuka prístroja na odstraňovanie grafitov mestským častiam aj súkromným vlastníkom budov.
- c) **Mesto(aj v spolupráci s mestskými časťami) vytvorí verejné plochy pre grafitov v meste.**
- d) **Mesto prenajme vyhradené plochy pre umelcov grafitov**
- e) **Mesto vyrokuje s Národnou diaľničnou spoločnosťou možnosť vytvorenia niekoľkých plôch pre grafitov pod mostami v Bratislave**
- f) **Mesto uskutoční Festival grafitov** v spolupráci s umelcami a predajňami potrieb pre grafitov. Mesto chce vytvoriť mladých ľuďom priestor na realizáciu, výmenu skúseností a súťaž. Odhadovaná suma na festival 2000€.
- g) **Mesto** sa zapojí do preventívneho programu na školách formou účasti na diskusiách so žiakmi na tému grafitov.
- h) **Vydanie informačného letáku:** o grafitov, o odstraňovaní a prevencii, prečo by mal každý majiteľ rýchlo odstraňovať grafitov, o preventívnych náteroch, o tom, že všetci sme mesto a záleží nám na jeho čistote. Informácie o nahlasovanie sprejerov a poškodení budov na mestskú políciu. Link na stránku mesta o grafitov, zoznam verejných plôch kde sa dá legálne maľovať grafitov.
- i) **Mesto vyzve mestské časti aj štátne orgány** na odstraňovanie grafitov na ich budovách. V prípade záujmu im mesto zapožičia prístroj a vykoná odstránenie grafitov na ich budovách za náklady.

2. Mestská polícia:

- Posilnenie hliadok v Starom Meste z pôvodných 4 policajtov na 8, čím sa skrátí doba obhliadok v čase turistickej sezóny. V letnej sezóne aj cyklohliadky polície.
- Polícia si bude viac všímať vznik grafitov- rýchle nahlasovanie magistrátu, za účelom odstránenia- čím skôr sa odstránia, tým viac to sprejera odradí.
- mestská polícia bude aktívne spolupracovať s občanmi za účelom identifikácie a usvedčenia sprejerov
- Preventívne programy na základných školách – besedy s policajtm, ľuďmi zo samosprávy a skutočnými umelcami grafitov. Aktívna práca s mládežou kde sa vysvetlí rozdiel medzi umením grafitov a poškodzovaním cudzieho majetku. Deti dostanú návod kde môžu maľovať grafitov, link na stránku mesta (kde bude projekt grafitov zverejnený)
- jedna z možností- bonusové ohodnotenie policajtov za dolapenie sprejerov a usvedčenie.
- Vytvorenie spoločného tímu z členov mestskej a štátnej polície na riešenie problematiky grafitov v meste.

3. Štátna polícia

V spolupráci s mestskou políciou bude pracovať na zdokumentovaní nelegálnych grafitov, ich identifikácii ako aj na identifikácii pôvodcov nelegálnych grafitov.

V súčasnosti už je maľovanie grafitov na cudzí majetok kvalifikované ako trestný čin. Od 1. júla 2006 vstúpila do platnosti novela Trestného zákona a sprejerom hrozia vysoké peňažné tresty alebo väzenie od jedného do troch rokov. Prípady sprejerstva boli dovtedy hodnotené ako priestupky, ako trestné činy poškodzovania cudzej veci len v prípadoch, ak

vyčíslená škoda presiahla 6500 korún. Šesť mesiacov až tri roky väzenia hrozia páchateľovi v prípade, že takýto skutok spácha opakovane alebo ako člen organizovanej skupiny. Štátna polícia upozorňuje na nedostatok v legislatíve.

4. Predajne materiálu pre grafity

Zapojenie predajní do informovania verejnosti o verejných plochách pre grafity v Bratislave osobne i prostredníctvom ich web stránok a FB.

Dohoda s predajňami na nepropagovanie sprejerov, naopak propagácia umeleckých grafity na stránkach predajní.

Spolupráca pri Festivale grafity (streetartové podujatia).

5. Aktivisti a verejnosť

Akýkoľvek projekt v tejto oblasti by zlyhal, ak by do neho nebola zapojená verejnosť a aktivisti.

- Je nutné informovať verejnosť o Programe mesta na riešenie problematiky grafity
- vytvorenie špeciálnej web stránky na stránke Bratislavy

Verejnosť musí mať dostatok informácií, musí mať pocit, že mestská polícia sa jej podaniam bude venovať a bude na ne v krátkom čase reagovať. Mestská polícia bude pravidelne informovať o hláseniach podnetoch verejnosti k téme grafity a sprejeri.

- Majitelia budov prostredníctvom správcovských spoločností budú informovaní ako postupovať v odstraňovaní grafity. Bude uverejnená ponuka prístroja na odstránenie grafity na ich domoch prostredníctvom magistrátu. Presný návod vypracuje magistrát. Termín: január 2016
- Zároveň budú majitelia nabádaní, aby grafity odstraňovali rýchlo a nahlasovali podnety na políciu. Po jasne vymedzenom čase napr. 1 rok bude samospráva prostredníctvom stavebných úradov vymáhať ošetrovanie budov vlastníkov pod hrozbou sankcií. (posledná možnosť)